Cehennem nerededir?

A. Aras: “Cehennem dünya ile alâkalı bir yerde midir, yoksa nerededir?”

Cehennemin yeri gaybî bir konudur. Bize bildirilmemiştir. Allah’ın mülkü pek çok geniştir. Hikmeti ve irâdesi nereyi dilerse, Cehennemi oraya yerleştirir. Biz Ehl-i Sünnet Ve’l-Cemaat, Cehennemin şu an varlığına inanıyoruz. Fakat yeri konusunda bir şey söyleyemiyoruz. 1Âhiret âlemine ait menziller ve yerler bu dünya gözümüzle görünmezler. Ancak bazı rivâyetlerin işâretleriyle belirli ölçülerde bakılabilirler. Meselâ Peygamber Efendimiz’in (asm): “Cehennem yedinci yerin altındadır” veya “Cennet semâda, Cehennem ise yerin içindedir.” 2 ya da “Dünya sıcaklığının şiddeti Cehennemin nefesindendir” buyurduğu rivâyetleri vardır. 3

Üstad Saîd Nursî Hazretleri, Cehennemin yerin altında olduğunu haber veren hadisleri şöyle tefsîr etmiştir:

Cehennem dünya ile çok yakından alâkadardır. Meselâ yazın şiddetli sıcaklığına, Cehennemin harâretindendir denmiştir. Bir diğer husus, Cehennem dünya sakinlerinden olan insanlar ve cinlerle dolacaktır. Fakat, ışığı çekildikçe, yani dünyanın gölgesi üzerine düştükçe ayın görünmediği gibi, Cehennem de perdeli ve nursuz ateş olduğu için bize dünya gözümüzle görünmez ve hissedilmez.

Cehennem ikidir: Biri Küçük, diğeri Büyük Cehennemdir. Küçük Cehennem, şimdilik Büyük Cehennemin çekirdeği hükmündedir ve Büyük Cehenneme ait bazı vazifeleri Allah’ın emriyle dünyada ve berzah âleminde görmektedir. Bulunduğu yer bakımından dünya ile alâkadar olduğu haber verilen Cehennem, Küçük Cehennemdir. Küçük Cehennem yerin altında, yani merkezindedir. Nitekim jeoloji ilmince de bilinir ki, yerin merkezine doğru her otuz üç metre kazıldıkça sıcaklık bir derece artmaktadır. Yerkürenin yarıçapı altı bin küsûr kilometre olduğu düşünülürse, yerin merkezinde en az iki yüz bin derecelik bir ateş bulunduğu sabit olur.

İleride kıyâmetten sonra yerküre nasıl ki üzerinde yaşayan cinleri ve insanları Allah’ın emriyle etrafında dönerek sınırını çizdiği mahşer meydanına dökecek ise, karnında taşıdığı Küçük Cehennemi de büyük Cehenneme Allah’ın emriyle teslim edecektir. Küçük Cehennem, Büyük Cehennemden bir menzil olacaktır. 4

DUÂ

Ey Gafur-u Rahîm! Günahlarımı bağışla! Kusurlarımı ört! Ayıplarımı setreyle! Nefs-i

emmâremi mağlûp et! Azabından mahfuz kıl! Cehenneminden muhafaza eyle! Nârınla yakmadan, Nurunla terbiye eyle! Âmin!

Dipnotlar:

1- İşârâtü'l-İ'câz, s. 180

2- Söz konusu rivâyetler için bakınız: Müstedrekü'l-Hâkim, 4/568, 569, 594; El-Faslu ve'l-Milel, İbn-i Hazem, 2/130; Ed-Dürrü'l-Mensur, 4/57; Keşfü'l-Hafâ, 1/281; Ed-Dürerü'l-Müntesire, Suyutî ve Ahmed bin Hanbel'in Müsned'inden nakil; Müsnedü'l-Firdevs, 2/114; Kenzü'l-Ummâl, H. No: 39773; El-Bidâye Ve'n-Nihâye, İbn-i Kesîr, 2/172; Râmuzu'l-Ehâdîs, 272; Ez-Zühd, İbnü'l-Mübârek, 2/118, H. No: 398; Beyhakî, Şuâbu'l-Îmân, 2/244

3- Hadis kaynakları için bakınız: Buhârî, 1/142; Müslim, 1/430; İbn-i Hibban, 3/28, 29, 30; Şerhü's-Sünne, 2/208; Râmuzu'l-Ehâdîs, 6, 9

4- Mektûbât, s. 14, 15.